

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. október hó 7. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás vétsége és más bűncselekmény miatt **I.r.** vádlott és társa ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2015. szeptember hó 21. napján kihirdetett 43(III.)Kb.775/2014/70. számú ítéletét megváltoztatja.

I.r. és **II.r.** vádlottak vagyoni elleni bűncselekményét folytatólagosan elkövetett csalás vétségének [Btk. 373. § (1) bekezdése és (2) bekezdés bc) pont] minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **I.r.** és **II.r.** vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2015. szeptember 21. napján kihirdetett 43(III.)Kb.775/2014/70. számú ítéletével **I.r.** vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc./ pontja szerint minősülő szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás vétségében, ezért 80 napi tétel, napi tételenként 1.100 forint, összesen 88.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 8 hónapi részletfizetést engedélyezett. A pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve az egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. Kötelezte az **I.r.** vádlottat a Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatala részére polgári jogi igény címén 42.510 forint kártérítés, valamint a Magyar Állam részére 15.000 forint eljárási illeték megfizetésére. A polgári jogi igényt ezt meghaladó részét egyéb törvényes útra utasította. **II.r.** vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc./ pontja, valamint a (3) bekezdés b./ pontja szerint minősülő kisebb kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás bűntettében, ezért 120 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 120.000 forint pénzbüntetésre ítélte, továbbá 106.915 forint értékben vagyonekobzást rendelt el. A pénzbüntetés megfizetésére 12 havi részletfizetést engedélyezett. A pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve az egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. **IV.r.** vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc./ pontja szerint minősülő szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás vétségében, ezért 50 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 50.000 forint pénzbüntetésre ítélte, továbbá 26.840 forint értékre vagyonekobzást rendelt el. A pénzbüntetés megfizetésére 5 hónapi részletfizetést engedélyezett, és a pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve az egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. Ellenben **III.r.** vádlottat az ellene szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás vétsége miatt emelt vád alól felmentette, és a **III.r.** vádlott vonatkozásában a csalással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés

miatt az eljárást elévülés okán megszüntette. A III.r. vádlott vonatkozásában felmerült 41.148 forint büntügyi költséggel kapcsolatban megállapította, hogy azt az állam viseli.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül mindegyik vádlott vonatkozásában tudomásul vette az ítéletet. Az I.r. vádlott irányának megjelölése nélkül, míg védője felmentés érdekében fellebbezett. A II.r. vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést. A III.r. vádlott és védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vették. A IV.r. vádlott a részére kézbesített ítélet ellen a törvényes határidőn belül nem fellebbezett, így az elsőfokú bíróság ítélete a III.r. vádlott vonatkozásában 2015. szeptember 23. napján, míg a IV.r. vádlott tekintetében 2015. október 29-én jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1088/2015/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy az ítélőtábla katonai tanácsa az elsőfokú ítélet történeti tényállását a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja alapján egészítse ki azzal, hogy a BRFK-nak okozott kár nem térült meg, majd egészítse ki mindkét vádlott cselekményének jogi minősítését a folytatólagos elkövetéssel. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

Az I.r. vádlott védője az elsőfokú ítélet ellen felmentés érdekében bejelentett fellebbezését a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében fenntartotta. Utalt arra, hogy az elsőfokú katonai tanács ítélete 9. oldalán a tényállásban azt rögzítette, hogy ismeretlen körülmények között kerültek megszerzésre a menetjegyek. Álláspontja szerint az I.r. vádlott terhére a csalás akkor lett volna megállapítható, ha az ügyészség bizonyítani tudja, hogy ezek a menetjegyek nem köthetőek a vádlottakhoz. Ez azonban nem került bizonyításra, így a csalás egyik tényállási eleme hiányzik. Utalt továbbá arra, hogy védenccselekményét kizárólag az üzletszerűség minősítette fel bűncselekménnyé, ha viszont nincs jogtalan haszonszerzési célzat, akkor ez az üzletszerűség megdől, és a vádlott terhére bűncselekmény nem állapítható meg. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság védenccselekményében az ítéletben felsorolt 12 elkövetési cselekmény közül az utolsónál a 2010. október 03-ainál - mivel gyanúsítottként 2013. október 02-án hallgatták ki - vizsgálja meg, hogy nem következett-e be elévülés.

A II.r. vádlott védője perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen felmentés érdekében bejelentett fellebbezését kiegészítve, azt hatályon kívül helyezés érdekében is fenntartotta. Az elsődleges indítványával kapcsolatban csatlakozott az I.r. vádlott védője által előadottakhoz. A másodlagos indítványával kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás irratellenes, helytelen ténybeli következtetést tartalmaz, és a bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Nem állapítható meg ugyanis, hogy tényleg a II.r. vádlott adta le azokat a jegyeket, amelyekkel kapcsolatban a csalást a terhére megállapították. A vonatjegyeket ugyanis ömlesztve gyűjtötték, így azok összekeveredhettek. A kérdéses időben a II.r. vádlott egy lakásban lakott a testvérével, aki szintén gyűjtötte a vonatjegyeket, így kettejük vonatjegyei szintén összekeveredhettek. Hivatkozott továbbá a védő arra, hogy a szolgálatvezénylésben is voltak eltérések, illetve az időpontokat befolyásolhatja a sportfoglalkozások időpontja. Álláspontja szerint a vádlott OTP kártyahasználata sem tekinthető kizárólagos bizonyítéknak, hiszen nem kizárólag ő használta az adott bankkártyát. A mobiltelefonos beszélgetésekről készült listák cellainformációját sem tekintette a védő teljesen hitelesnek, hiszen a kérdéses időben a vádlottnak öt telefonja volt, amelyeket rokonainak, családtagjainak is átadott. Hiányolta a II.r. vádlott védője, hogy nem indokolta meg az elsőfokú bíróság azt, hogy ezek a bizonyítások egyáltalán miért terhelőek a védenccére nézve.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy amely jegyeket megvásárolta, csak azokkal utazott, és soha nem károsította meg a rendőrséget.

A II.r. vádlott az utolsó szó jogán szintén úgy nyilatkozott, hogy ő csak azokat a jegyeket adta le, amelyekkel utazott. Utalt ő is arra, hogy a vasúti jegyeket egy nyitott borítékban adták le.

Az I. és II.r. vádlottak, valamint védőik által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján felülbírált. A Be. 349. § (1) bekezdése alapján mellőzte a felülbírálatot a III. és IV.r. vádlottak tekintetében, figyelemmel arra, hogy az ő vonatkozásukban az elsőfokú ítélet már jogerőre emelkedett.

Az I. és II.r. vádlottnak, valamint védőiknek a felmentésre, illetve hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezései, indítványai nem alaposak.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az I. és II.r. vádlottak a nyomozás során nem kívántak vallomást tenni, a tárgyaláson azonban érdemi vallomást tettek, melyben mindketten tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését, és védekezést terjesztettek elő. Az I.r. vádlott védekezése szerint nem azt a telefont használta, amelynek hívószámát figyelembe vették az utazásainak ellenőrzése során, mert azt hozzátartozójának adta át. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a szolgálati okmányokban írt adatok csak hozzávetőlegesek, azokat az időpontokat a sportcélra igénybe vehető időtartamok módosítják. A II.r. vádlott hasonló tartalmú védekezést terjesztett elő, továbbá mindketten hivatkoztak arra, hogy lezáratlan borítékban adták le az utazásaikra vonatkozó jegyeket, így nem kizárható, hogy azokat valaki összekeverte. A II.r. vádlott utalt arra, hogy a kérdéses időben a testvérével együtt laktak, mindkettőjüknek lehetősége volt elszámoltatni a vonatjegyeket, azt a II.r. vádlott tárolódobozban gyűjtötte, így előfordulhat, hogy összekeveredtek a jegyek. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást az I. és II.r. vádlottnak a tárgyaláson tett tagadó vallomásával, és védekezésükkel szemben **tanú1** tanú tárgyaláson tett vallomása, a rendelkezésre álló telefonos híváslisták adatai, a vádlottak bankkártyáikkal kapcsolatos tranzakciós listák adatai, valamint a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékok alapján állapította meg. A katonai tanács ítélete 10. oldal végétől a 16. oldal 3. bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem az I. és II.r. vádlott tagadó vallomását, illetve védekezésüket fogadta el a tényállás alapjául. Részletekbe menően elemezte az elsőfokú bíróság a híváslisták adatait, nem csupán abból a szempontból, hogy a vádlottak egy adott időpontban honnan indítottak, vagy hol fogadtak hívást, hanem elemezte azt is, hogy az adott hívószámú készülékek ezen túlmenően is kikkel léptek kapcsolatba. Ez a fajta elemzés pedig egyértelműen cáfolta azt a vádlotti védekezést, hogy a kérdéses időben a telefonokat hozzátartozóik használták, illetve ezt a védekezést cáfolta a tárgyaláson kihallgatott **tanú1** tanúvallomása is, hiszen a vádlottak által az elérhetőségük érdekében megadott és a forgalmazás szempontjából az elsőfokú bíróság által is vizsgált telefonszámokon az előljáró az I. és II.r. vádlottat mindig el tudta érni.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet a II.r. vádlott személyi körülményei körében a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontjára figyelemmel a vádlott nyilatkozata alapján annyiban egészíti ki, hogy: „A II.r. vádlottnak a jelenlegi házasságából a második gyermeke is megszületett, így már négy kiskorú gyermek részbeni eltartásáról kell gondoskodnia.”

A Be. 351. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

Megállapítható, hogy a vádlottak és védőik új tényre, új bizonyítékra nem hivatkoztak. Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által a személyi körülmények tekintetében kiegészített tényállás mindenben megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottaknak és védőiknek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül a vádlottak felmentésére irányuló fellebbezése, valamint a II.r. vádlott védőjének a hatályon kívül helyezésre irányuló indítványa eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, részben tévedett azonban a cselekmények jogi minősítését illetően.

A törvényszék katonai tanácsa az I.r. vádlott bűnösségét a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc./ pontja szerint minősülő szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás vétségében, míg a II.r. vádlott bűnösségét a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc./ pontja és (3) bekezdés b./ pontja szerint minősülő kisebb kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntetében állapította meg. Helytállóan rögzítette a jogi minősítés körében, hogy a vádlottak azzal a magatartással, hogy rendszeres haszonszerzésre törekedve munkáltatójukat megtévesztették, mert olyan vidéki hazautazásokat is elszámoltak napi munkabajárás költségterítéseként, amelyek ténylegesen nem történtek meg. A történeti tényállásban rögzítettek szerint az I.r. vádlott 12 alkalommal, egyenként szabálysértési értéket meg nem haladó értékre, összesen 42.510 forint kárt okozott a munkáltatójának. A II.r. vádlott összesen 35 alkalommal, egyenként a szabálysértési értékhatárt meg nem haladóan, összesen 106.915 forint kárt okozott munkáltatójának. Megállapítható azonban az is, hogy az elsőfokú katonai tanács a jogi minősítés során eltért a 40/2007. Büntető Jogegységi Határozatban, valamint az EBH.2013.B.18. számon közzétett eseti döntésben foglaltaktól. A bűncselekményi értékhatárt el nem érő rész-cselekmények folytatóságosága során ugyanis először azt kell vizsgálni, hogy a rész-cselekmények tekintetében valamely bűncselekménnyé felminősítő körülmény fennáll-e, majd ezt követően lehet a folytatóságosság egységének következményeként az értékeket összeszámolni. Amennyiben a rész-cselekmények már az üzletszerűség folytán bűncselekménynek minősülnek, úgy az összesített érték után nem lehet ezt ismételt üzletszerűnek minősíteni, mivel az a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. Ezért a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és **I.r.** és **II.r.** vádlottak vagyoni elleni bűncselekményét a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc./ pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás vétségének minősítette.

Helyesen döntött az elsőfokú katonai tanács, amikor az elbírálás idején hatályos büntető törvényt alkalmazta, figyelemmel arra, az mind a bűncselekményi értékhatár, mind a vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetések napi tétele összege tekintetében lényegesen kedvezőbb rájuk nézve.

Az I.r. vádlott védőjének a védenca 2010. október 03-án elkövetett cselekményével kapcsolatban az elévülésre történő hivatkozása nem volt alapos. Az adott bűncselekmény elkövetése idején a legrövidebb - az általános - elévülési idő három év volt. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a Nemzeti Védelmi Szolgálat **I.r. vádlottat** a későbbi vád tárgyát képező bűncselekmények miatt nevesítve és személyi adatokkal megjelölve 2011. május 09. napján

feljelentette a Budapesti Nyomozó Ügyészségnél. A nyomozó ügyészség a 2011. május 19. napján kelt Nyom.825/2011/1. számú feljegyzésében rendelte el a nyomozást. Ettől kezdve folyamatos nyomozás folyt **I.r. vádlottal** szemben, és 2013. november 12-én került sor a gyanúsított kihallgatására. Ezen időpontokból látható, hogy az I.r. vádlott cselekményei tekintetében elévülés nem következett be.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket mindkét vádlott tekintetében. Az első- és másodfokú határozat meghozatala közötti időre figyelemmel azonban az időmúlást, mint enyhítő körülményt nagyobb súllyal kell figyelembe venni. Megállapítható ugyanakkor, hogy az I. és II.r. vádlott esetében is helyesen járt el az elsőfokú katonai tanács, amikor velük szemben az adott bűncselekményre előírt büntetési nemtől eltérve a Btk. 33. § (4) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazásával pénzbüntetést szabott ki. A katonai tanács figyelemmel volt a vádlottak cselekményeinek belső arányaira, és mindkét vádlott esetében a napi tételek száma tükrözi a cselekményük tárgyi súlyát, míg a napi tétel összege igazodik a vádlottak személyi, vagyoni és jövedelmi viszonyaihoz. Következtes a katonai bírói ítélkezési gyakorlat abban a tekintetben, hogy a szándékos vagyon elleni bűncselekményt elkövető (büntetőjogi értelemben vett) katonákkal szemben nem mellőzhető a rendfokozatot érintő büntetés kiszabása. Jelen esetben azonban súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés hiányában erre nem volt lehetőség.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság **I.r.** és **II.r.** vádlottak vonatkozásában - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2016. október hó 7.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete **I.r.** és **II.r.** vádlottak tekintetében a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

, 2016. október hó 7.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke